

De dokter is geen computer

How doctors think is een moderne klassieker. Het boek van de Amerikaanse hoogleraar-internist Jerome Groopman is sinds zijn verschijnen in 2007 eigenlijk niet meer uit de belangstelling geweest. Nu is er een Nederlandse vertaling: *Hoe dokters denken*. Extra aan deze editie is dat een collectief van opleiders voor onderwijsdoelinden een reeks vragen bij de diverse hoofdstukken heeft geformuleerd die zijn te vinden in de online editie van het boek.

Groopmans boek is een analyse van en reflectie op hoe dokters redeneren en klinische beslissingen nemen. Dat is hard nodig, zei hij in 2007 toen MC hem interviewde, want 'naar schatting 15 tot 20 procent van alle diagnoses is verkeerd'. 'Daarvan is 80 procent te wijten aan denkfouten en miscommunicatie' (MC 38, 2007, 1540-42). Volgens Groopman zijn foute diagnoses inkijsjes in de manier waarop medici redeneren. Hij illustreert die zienswijze met tal van voorbeelden, ontleend aan artsen die hij interviewt, aan zijn praktijk en zelfs aan zijn eigen ervaringen als patiënt.

Uiteraard is het zijn bedoeling artsen te wijzen op de valkuilen en hiaten in hun denken en hoe ze die kunnen omzeilen. Maar het boek is ook een pleidooi voor out-of-the box of 'lateraal' denken. Voor Groopman betekent dit bijvoorbeeld dat uitgaan van een enkele oorzaak die een klachtenpatroon kan verklaren lang niet altijd de beste redeneertrant is, zelfs al lijken alle data daar op te wijzen. Met dit 'karig denken' kan een arts in een bekende valkuil tuimelen: *satisfaction of search*. Want misschien heeft een patiënt wel pijn op de borst omdat hij én reflux én angina pectoris heeft.

Dat klinici tegenwoordig worden aangemoedigd te redeneren alsof ze een algoritme in hun hoofd hebben, acht Groopman geen goede zaak. Dat werkt misschien in betrekkelijke eenduidige casussen, maar als het ingewikkeld wordt, heeft het zijn beperkingen. 'Machines kunnen de hersenen van dokters niet vervangen. Ze kunnen zijn denkproces over wat hij ziet en wat hij niet ziet, niet nabootsen.' **HM**

Hoe dokters denken

JEROME GROOPMAN

2010
UITGEVERS

Jerome Groopman,
Hoe dokters denken, 2010
Uitgevers, 320 blz., 25 euro.
Voor de online versie zie:
www.2010uitgevers.nl/
uitgaven. Zie ook
www.medischcontact.nl/
boeken.